Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Рік видання [illegible]

Червоне Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 59 (6803) | ВІВТОРОК, 27 БЕРЕЗНЯ 1945 року | Ціна 20 коп.

НАКАЗ

Верховного Головнокомандуючого

КОМАНДУЮЧОМУ ВІЙСЬКАМИ 2-ГО УКРАЇНСЬКОГО ФРОНТУ

Маршалові Радянського Союзу МАЛИНОВСЬКОМУ

НАЧАЛЬНИКОВІ ШТАБУ ФРОНТУ

Генерал-полковникові ЗАХАРОВУ

Війська 2-го УКРАЇНСЬКОГО фронту, наступаючи в важких умовах гірсько-лісистої місцевості в смузі Карпат, оволоділи в Чехословаччині містом БАНСЬКА-БІСТРІЦА — важливим вузлом доріг і сильним опорним пунктом оборони німців.

В боях за оволодіння містом БАНСЬКА-БІСТРІЦА відзначилися війська генерал-лейтенанта ЖМАЧЕНКА, корпусного генерала румунської армії ДЕСКЕЛЕСКУ, генерал-майора РУМ'ЯНЦЕВА, генерал-майора УМАНСЬКОГО, полковника ПІГІНА, полковника ПЕВЗНЕРА, полковника БОЧКОВА, полковника ЦАЛАЙ, полковника КАРПАЧЕВА, майора АЛЕКСАНДРОВА, майора КОЗЛЯКОВСЬКОГО, майора ТОКАРЕВА, майора ОВЕЧКІНА, капітана ДОЛЖЕНКА; артилеристи генерал-майора артилерії КОРЕЦЬКОГО, полковника НОВГОРОДСЬКОГО, підполковника СМИРНОВА, підполковника ЛИТВИНЕНКА, підполковника ВАСИЛЕВСЬКОГО, підполковника ГУБЕНКА, підполковника ЯРГІНА, майора ГЛУЩЕНКА, майора ЩЕРБИНИ; танкісти полковника ТОКАРЕВА; льотчики генерал-майора авіації КАМАНІНА, полковника САПРИКІНА, полковника СЕМЕНОВА, полковника СЕМЕНКА; сапери генерал-майора інженерних військ ПЕТРОВА, полковника БУДАРІНА; зв'язківці полковника ГОРЕЛКІНА, підполковника ЛЯПІНА.

На ознаменування здобутої перемоги з'єднання і частини, які найбільш відзначилися в боях за оволодіння містом БАНСЬКА-БІСТРІЦА, представити до нагородження орденами.

Сьогодні, 26 березня, о 21 годині столиця нашої Батьківщини МОСКВА від імені Батьківщини салютує доблесним військам 2-го Українського фронту, в тому числі військам румунської армії корпусного генерала ДЕСКЕЛЕСКУ, які оволоділи містом БАНСЬКА-БІСТРІЦА, — двадцятьма артилерійськими залпами з ста двадцяти чотирьох гармат.

За відмінні бойові дії ОГОЛОШУЮ ПОДЯКУ керованим Вами військам, які брали участь в боях за визволення БАНСЬКА-БІСТРІЦА.

Вічна слава героям, що полягли в боях з німецькими загарбниками!

Смерть німецьким загарбникам!

Верховний Головнокомандуючий
Маршал Радянського Союзу Й. СТАЛІН.

26 березня 1945 року.
№ 310

НАКАЗ

Верховного Головнокомандуючого

КОМАНДУЮЧОМУ ВІЙСЬКАМИ 3-го УКРАЇНСЬКОГО ФРОНТУ

Маршалові Радянського Союзу ТОЛБУХІНУ

НАЧАЛЬНИКОВІ ШТАБУ ФРОНТУ

Генерал-лейтенантові ІВАНОВУ

Війська 3-го УКРАЇНСЬКОГО фронту, продовжуючи наступ, сьогодні, 26 березня, оволоділи містами ПАПА і ДЕВЕЧЕР — великими вузлами доріг і сильними опорними пунктами оборони німців, що прикривають шляхи до кордонів Австрії.

В боях за оволодіння містами ПАПА і ДЕВЕЧЕР відзначилися війська генерал-полковника ГЛАГОЛЄВА, генерал-лейтенанта МИРОНОВА, генерал-лейтенанта ТИХОНОВА, генерал-майора РОЖДЕСТВЕНСЬКОГО, генерал-майора СЕРЕГІНА, генерал-майора ДЕНИСЕНКА, генерал-майора ІВАНОВА, генерал-майора БОГДАНОВА, полковника ЛАРІНА, полковника СТЕПАНОВА; артилеристи генерал-полковника артилерії НЕДЕЛІНА, генерал-майора артилерії КАРЛІНА, генерал-майора артилерії БРЕЖНЄВА, генерал-майора артилерії ГУСЄВА, генерал-майора артилерії ВЕЛИКОЛЕПОВА, генерал-майора артилерії ДАНЬШИНА, підполковника ЖИВУЦЬКОГО; танкісти генерал-полковника танкових військ КРАВЧЕНКА, генерал-лейтенанта танкових військ ВОЛКОВА, генерал-майора танкових військ ПАВЕЛКІНА, генерал-майора танкових військ ШТРОМБЕРГА, генерал-майора танкових військ САВЕЛЬЄВА, полковника МІХНО, полковника СЕЛЕЗНЬОВА, полковника ВОРОНОВА, полковника ЖИЛІНА, полковника БЄЛОГЛАЗОВА, підполковника ОВЧАРОВА, полковника [illegible]ТЕНКОВА, полковника САХАРОВА, полковника ОСТАПЕНКА, підполковника САРОЧИНСЬКОГО; льотчики генерал-полковника авіації СУДЕЦ, генерал-лейтенанта авіації ТОЛСТІКОВА, генерал-майора авіації ТИЩЕНКА, полковника СМИРНОВА, полковника ІВАНОВА, полковника ТЕРЕХОВА, підполковника ШАТИЛІНА; сапери полковника ВОДОВАТОВА, полковника ФАДЕЄВА; зв'язківці генерал-лейтенанта військ зв'язку КОРОЛЬОВА.

На ознаменування здобутої перемоги з'єднання і частини, які найбільш відзначилися в боях за оволодіння містами ПАПА і ДЕВЕЧЕР, представити до нагородження орденами.

Сьогодні, 26 березня, о 22 годині столиця нашої Батьківщини МОСКВА від імені Батьківщини салютує доблесним військам 3-го Українського фронту, які оволоділи названими містами, — двадцятьма артилерійськими залпами з ста двадцяти чотирьох гармат.

За відмінні бойові дії ОГОЛОШУЮ ПОДЯКУ керованим Вами військам, які брали участь в боях за оволодіння містами ПАПА і ДЕВЕЧЕР.

Вічна слава героям, що полягли в боях за свободу і незалежність нашої Батьківщини!

Смерть німецьким загарбникам!

Верховний Головнокомандуючий
Маршал Радянського Союзу Й. СТАЛІН.

26 березня 1945 року.
№ 311

ВІД РАДНАРКОМУ СРСР, НАРКОМАТУ ОБОРОНИ СРСР І ЦК ВКП(б)

Рада Народних Комісарів СРСР, Народний Комісаріат Оборони СРСР і Центральний Комітет ВКП(б) з глибоким сумом повідомляють, що 26 березня помер після тривалої і тяжкої хвороби Маршал Радянського Союзу ШАПОШНІКОВ Б. М. — начальник Вищої Військової Академії, вірний син більшовицької партії і один з кращих керівників Червоної Армії.

В особі тов. Шапошнікова держава втратила одного з старіших і видатніших полководців Червоної Армії.

Похорон Маршала Радянського Союзу Шапошнікова Б. М. відбудеться в місті Москві.

Похорон прийнято за рахунок держави.

Пам'ять Маршала Радянського Союзу Шапошнікова Б. М. увічнюється спорудженням йому пам'ятника в місті Москві.

ШАПОШНІКОВ Б. М.

26 березня ц. р. після тривалої і важкої хвороби помер Маршал Радянського Союзу Шапошніков Б. М., один зі старіших і видатніших полководців Червоної Армії, начальник Вищої Військової Академії, кандидат у члени ЦК ВКП(б) та депутат Верховної Ради СРСР.

Тов. Шапошніков одним з перших керівників старої російської армії вступив до Червоної Армії з початку її створення і віддавав всі свої знання та досвід великого військового керівника справі [illegible], будівництва і зміцнення збройних сил Радянського Союзу.

В рядах Червоної Армії тов. Шапошніков посідав відповідальні пости: командуючого військами ряду військових округ, начальника Військової Академії, начальника Генерального штабу Червоної Армії, заступника Народного Комісара Оборони, в останній час працював на посту начальника Вищої Військової Академії.

Протягом всієї своєї довгорічної служби тов. Шапошніков, не покладаючи рук, працював над бойовим удосконаленням Червоної Армії, над підготовкою і вихованням її командних кадрів, готуючи Червону Армію до захисту соціалістичної Батьківщини.

В блискучих перемогах Червоної Армії над німецько-фашистськими загарбниками була вкладена чимала частка творчої і довгорічної праці тов. ШАПОШНІКОВА.

Плодотворча робота тов. Шапошнікова відзначена Радянським Урядом неодноразовим нагородженням його орденами.

Тов. Шапошніков нагороджений тричі орденом Леніна, двічі орденом Червоного Прапора, орденом Суворова I ступеня, двічі орденом Червоної Зірки.

Вірний син нашої партії тов. ШАПОШНІКОВ до останньої хвилини свого життя, повний кипучої енергії, був відданий справі партії Леніна — Сталіна і являв собою зразок патріота нашої Батьківщини.

Пам'ять про тов. Шапошнікова буде вічно жити в серцях радянського народу.

Сталін, Жуков, Василевський, Ворошилов, Тимошенко, Будьонний, Булганін, Щербаков, Антонов, Мерецков, Говоров, Баграмян, Рокоссовський, Конєв, Петров, Єременко, Малиновський, Толбухін, Масленніков, Тюленев, Пуркаєв, Ковальов М. П., Артем'єв, Воронов, Хрульов, Яковлєв, Федоренко, Новіков, Воробйов, Пересипкін, Штеменко, Голіков, Смородінов, Мордвинов, [illegible], Чібісов, [illegible], [illegible], Пухов, Олісецький, [illegible], Муравйов, Ковальов, Соколов-Соколенок.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Для організації похорону Маршала Радянського Союзу Шапошнікова Б. М. створено Комісію в складі тт. Голікова Ф. І., Горкіна О. Ф., Попова Г. М. і Мордвинова О. К.

ЗМАГАННЯ ЗАПОРІЖЖЯ—ДНІПРОПЕТРОВСЬК

ВИБОРОЧНО ПОЧАЛИ ПОЛЬОВІ РОБОТИ

РАДГОСП КАМ'ЯНКА РОЗПОЧАВ СІВБУ

КАМ'ЯНКА, 26 березня. (По телефону). Радгосп «Кам'янка» (директор т. Жигулін) приступив до весноорання і сівби зернових.

За 24 і 25 березня зорано 25 гектарів і посіяно вівса 15 гектарів.

В перші ж дні трактористи і робітники перевиконують норми виробітку. Трактористи Кирило Панченко і Михайло Коробцов щоденно виконують завдання по веснооранці на 160 процентів. Орач Іван Миля зорює кінним плугом 135 процентів до денного завдання.

Якість весноорання і сівби добра.

Сьогодні в радгоспі на сівбі і боронуванні працюють 3 трактори і 18 коней. До вечора буде посіяно ще 15 гектарів вівса.

І. Гравцов.

ЗОРАНО ПЕРШІ ГЕКТАРИ

МЕЛІТОПОЛЬ. (Від влас. кор.). Колгоспи району розпочали весняні польові роботи.

Першими вийшли в поле колгоспники артілей «Зоря», «Комунар», «14-річчя Жовтня». Тут грунт більш піщаний і його швидше висушують проміння сонця й весняний вітер. Вчора колгосп «Комунар» зорав 5 гектарів, «Зоря» — 3 гектари. Днями до весноорання включаться тракторні пари.

В усіх колгоспах провадиться очистка ланів від бадилля.

ПОЧАЛИ БОРОНУВАННЯ ОЗИМИНИ

Кілька днів тому колгоспники моєї бригади вийшли в поле. Ми спробували розкидати добриво на озимині, щоб разом почати боронування. Але ноги вгрузали в землю, і роботу довелося припинити.

Сьогодні на буграх земля підсохла, і бригада почала боронування озимини.

В моїй бригаді 22 гектари озимого [illegible]. Тільки з'явилися сходи, проведено по всій площі підживлення і заборонування. Агротехнік нашого колгоспу тов. Замуло радить зробити міжку культивацію, глибиною 2-3 см. — Це, — каже тов. Замуло, — розіб'є верхню шкуринку поверхні грунту, і тоді рослина легше сходитиме. — Напевно, ми так і зробимо.

Під картоплю в моїй бригаді відведено 7,6 гектара. Садитимемо під лопату, кидаючи в кожну лунку гній. Підготовлено приміщення під яровизацію бульб.

В бригаді три ланки. Ланкові Антоніна Гальченко, Ориня Чеча і Софія Пріль уклали договір на соціалістичне змагання за дострокове і високоякісне проведення весняної сівби. Уже зібрано 9 тонн курячого послиду і 8 центнерів попелу. Добре підготовлені в бригаді коні — їх у нас 8 робочих і одна пара лошат, яких можна запрягати в борону, 2 пари волів та 24 корови колгоспників. На час польових робіт для тягла заготовлені гарні корма.

Торік моя бригада одержала найвищий урожай по колгоспу. В цьому році ми боремось за ще вищий, сталінський врожай.

Марія Папуча,
бригадир колгоспу «Червоний путіловець», Василівського району.

ДЛЯ ЯРОВИЗАЦІЇ НЕ ВСЕ ГОТОВЕ

Де-не-де на ланах В-Миколаївського району ще лишилися плями снігу, та вони швидко тануть. В колгоспі «Прогрес» 80 чоловік вийшли в поле, прибирають торішнє бадилля кукурудзи, бур'янів. За два дні очищено ділянку в 40 гектарів.

В артілі ім. Ворошилова вибірково посадили один гектар соняшника.

Колгоспи району вивезли на поле 5.700 тонн гною, заготовили 450 центнерів попелу, 855 центнерів курячого послиду.

Через кілька днів в районі почнеться сівба. Треба вже починати яровизацію насіння, але не скрізь для цього підготовлені приміщення, в багатьох колгоспах невистачає термометрів.

Більшість тракторних бригад уже прибули в колгоспи. Проте не всюди подбали про створення побутових умов для трактористів. В колгоспах ім. Леніна, ім. Сталіна немає для трактористів ні вагончиків, ні землянок. Таке ж становище і в деяких інших колгоспах.

А. КОЗИР.

Знищують ховрахів

В багатьох сільгоспартілях В.-Токмацького району колгоспники вийшли в степ очищати поля від бадилля і знищувати ховрахів. В колгоспі ім. Димитрова очищено ділянку в 30 гектарів і знищено за день 60 ховрахів; в артілі ім. Хрущова підготовлено до оранки 15 гектарів землі. Ланкова Марія Колесник за день виловила 15 ховрахів.

Колгосп «Гігант» в цьому році бореться за 100-пудовий урожай. Щоб такий урожай завоювати, колгоспники розгорнули боротьбу з сільськогосподарськими шкідниками. За три дні бригада в 5 чоловік знищила 180 ховрахів.

Провадять боротьбу з сільськогосподарськими шкідниками і колгоспники артілі ім. Горького, «Колгоспна перемога» та ін.

Так ухвалили колгоспники

На загальних зборах колгоспники артілі «Більшовик», Червоноармійського району, затвердили план весняних польових робіт. За планом бригада Івана Михайловича Воробйова засіє 61 гектар ранніх ярових за 3 дні. Бригада все приготувала до виходу в поле: насіння досить, реманенту є більше, ніж передбачено планом, тягло вгодоване.

З кожною годиною початок весняних робіт все ближче. Щодня 25—30 колгоспників очищають поля від сухого бадилля бур'янів. Днями колгоспники перейдуть в польовий табір. Почнеться боронування, підживлення озимини, для чого зібрано 10 тонн попелу (на 70 гектарів). В польовий табір перейде пересувна кухня, щоб колгоспники мали гарячу і смачну їжу в полі. Туди ж вивезено корма для худоби. Для корів заготовлений [illegible]. Видаватиметься на добу по 3 кг. дерті на корову.

На сівалку-рядовку сяде 55-річний колгоспник Іван Іванович Потепух. Він ще торік вславився самовідданою працею, його ніколи не лякають ні негода, ні труднощі. Вийде в поле також ланка [illegible] Марії — майстра високих урожаїв. Вийдуть всі колгоспники, щоб засіяти всю землю, передбачену планом, засіяти в строк і якісно.

М. Брег.

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 25 березня

Війська 3-го БІЛОРУСЬКОГО фронту, продовжуючи наступ, 25 березня оволоділи містом ХАЙЛІГЕНБАЙЛЬ — останнім опорним пунктом оборони німців на узбережжі затоки ФРІШ ГАФ, на південний захід від КЕНІГСБЕРГА, а також зайняли населені пункти ПАРТАЙНЕН, РЕМЗЕГУТ, КАЙМКАЛЛЕН, БРЕГДЕН ШТАЙНДОРФ, КАРБЕН, ПРЕЙСІШ БАНАУ, ШЕТТНІЕНЕН, ГЕРЛАХСДОРФ, РААДЕ, ЛЕЙЗУНЕН, БЮСТЕРВАЛЬДЕ, РАУНЕНБЕРГ. В боях за 24 і 25 березня у цьому районі війська фронту взяли в полон понад 9.000 німецьких солдат і офіцерів і захопили такі трофеї: літаків — 109, танків і самохідних гармат — 65, гармат — 245, кулеметів — 176, автомашин — 3.330, бронетранспортерів — 69.

На ГДАНЬСЬКОМУ (ДАНЦІГСЬКОМУ) напрямі наші війська, переборюючи опір противника, оволоділи пригородом ГДАНЬСЬКА (ДАНЦІГА) — ОЛІВА і зайняли населені пункти БОРГФЕЛЬД, КОВАЛЛ, КАРЧЕМКЕ, КЛАЙН КАТЦ, ВІТТОМІН. За 24 березня у цьому районі наші війська взяли в полон понад 1.000 німецьких солдат і офіцерів.

Війська 2-го УКРАЇНСЬКОГО фронту, перейшовши в наступ, прорвали сильну оборону німців в горах ВЕРТЕШХЕДЬШЕГ на захід від БУДАПЕШТА, розгромили групу німецьких військ в районі ЕСТЕРГОМА і просунулися вперед на 45 кілометрів.

У ході наступу війська фронту оволоділи містами ЕСТЕРГОМ, НЕСМЕЙ, ФЕЛЬШЕ-ГАЛЛА і ТАТА, а також зайняли понад 200 інших населених пунктів, у тому числі великі населені пункти ТОКОД, ТАТ, БАЙОТ, ТАВАРОШ, ТАТАБАНЬЯ, БАНЬЇДА, КЕРНЬЕ, ДУНААЛЬМАШ, НАСАЛЬ, МОЧА, БОЧ, СЕЛІ, ЧАСАР.

За час цих боїв наші війська взяли в полон 7.000 солдат і офіцерів противника, знищили і захопили 250 танків і самохідних гармат, понад 300 гармат і багато іншого озброєння і воєнного майна.

На північ від озера БАЛАТОН наші війська, продовжуючи наступ, оволоділи містом і залізничною станцією ВАРОШЛЕД, а також зайняли 50 інших населених пунктів і серед них ПАПА-ТЕСЕР, БАКОНЬКОППАНЬ, ТАПОЛЬЦАФЕ, БАКОНЬЯБО, МАДЬЯРПОЛАНЬ, СЕНТГАЛ, ТОТВАЖОНЬ, БАЛАТОНФЮРЕД, ФЮРДІТЕЛЕП.

За 24 березня на всіх фронтах підбито і знищено 147 німецьких танків і самохідних гармат. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 63 літаки противника.

* * *

Наліт нашої авіації на Гданськ (Данціг) і Піллау

В ніч на 25 березня наші важкі бомбардувальники завдали удару по воєнних об'єктах противника в ГДАНЬСЬКУ (ДАНЦІГУ) і ПІЛЛАУ.

В результаті бомбардування на залізничному вузлі і в порту ГДАНЬСЬК (ДАНЦІГ) виникло понад 50 пожеж, які супроводжувалися вибухами великої сили.

У порту ПІЛЛАУ відмічено кілька пожеж і сильних вибухів.

Оперативне зведення за 26 березня

Протягом 26 березня війська 3-го БІЛОРУСЬКОГО фронту завершували ліквідацію групи військ противника на узбережжі затоки ФРІШ ГАФ на південний захід від КЕНІГСБЕРГА і зайняли населені пункти ГРОСС ХОППЕНБРУХ, РАЙШЕНХОФ, ДОЙЧ, БАНАУ і порт РОЗЕНБЕРГ, відкинувши залишки розгромлених частин противника в район мису КАЛЬХАЛЬУЕР-ХАКЕН. За попередніми даними, в боях за 26 березня в цьому районі війська фронту взяли в полон понад 21.000 німецьких солдатів і офіцерів.

На ГДАНЬСЬКОМУ (ДАНЦІГСЬКОМУ) напрямі наші війська, продовжуючи наступ, зайняли населені пункти ПРАУСТЕР-ПФАРДОРФ, ГРОСС ЛИНД, АЛЬБРЕХТ, ПФАРДОРФ, МАТЦКАУ, ШЕНФЕЛЬД, ЦАПКЕНІН, ШЮДДЕЛЬКАУ, ВОННЕБЕРГ, ХЕЛЛЕ (2 кілометри на захід від ГДАНЬСЬКА (ДАНЦІГА), НЕНКАУ, НІКСКАУ, ПЕЛОНКЕН, КЕНІГСХОФ, ВАЙСХОФ, РОТХОФ. В боях за 25 березня в цьому районі взято в полон понад 1.300 німецьких солдатів і офіцерів.

Війська 2-го УКРАЇНСЬКОГО фронту, наступаючи в важких умовах гірсько-лісистої місцевості в смузі Карпат, оволоділи в Чехословаччині містом БАНСЬКА-БІСТРІЦА, важливим вузлом доріг і сильним опорним пунктом оборони німців, а також зайняли понад 50 інших населених пунктів, в тому числі ГОРНЯ ЛЕГОТА, ЯСЕНЕ, РАЗЛОВА, ПОДКОНІЦЕ, ПРЕХОД, СЕЛЬЦЕ, САСОВО, СКУБІН, МАЛАХОВ, РАКІТОВЦЕ, ТУРОВА, БУДЧА та залізничні станції [illegible], РАДВАНЬ, СЛОВАЦЬКА ЛЮПЧА, ЛУЧАТІН, ЗАМОСТЯ, ПОДБРЕЗОВА. За 25 березня війська фронту взяли в полон понад 1.000 солдатів і офіцерів противника.

Війська 3-го УКРАЇНСЬКОГО фронту, продовжуючи наступ, 26 березня оволоділи містами ПАПА і ДЕВЕЧЕР — великими вузлами доріг та сильними опорними пунктами оборони німців, що прикривають шляхи до кордонів Австрії, а також зайняли понад 100 інших населених пунктів, серед них великі населені пункти БАКОНЬПОТАРІ, ЛОВАСПАТОНА, ВАШПОЛА, КУП, ПОСЛОП, ДОБА, НОМДОВЕЧЕ, ШОМЛОВАШАРХЕЛЬ, НАДРАГ, ВАЖОНЬ, ВАСОНЬ, БАЛАТОНУЙЛАК, ОРВЕНЬЄШ, НАДЬОСЕКФО, ТІГАНЬ і залізничні станції ЛАЗІ, РОМАНД, БАКОНЬ-ТАМАШІ, ПАПА-ТЕСЕР, НАЛЬДІМОТ, АЙКА.

На інших ділянках фронту — бої місцевого значення і пошукових розвідників.

За 25 березня на всіх фронтах підбито і знищено 150 німецьких танків і самохідних гармат. У повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 37 літаків противника.

* * *

Наліт нашої авіації на Гданськ (Данціг)

В ніч на 26 березня наші важкі бомбардувальники завдали масованого удару по воєнних об'єктах противника в ГДАНЬСЬКУ (ДАНЦІГУ). В результаті бомбардування на залізничному вузлі і в порту ГДАНЬСЬК (Данціг) виникли великі пожежі, що супроводжувалися сильними вибухами. Горіли нафтосховища, залізничні состави та в порту транспорти противника.

Протягом дня 26 березня наші бомбардувальники продовжували завдавати ударів по місту і порту ГДАНЬСЬК (ДАНЦІГ).

ПАРТІЙНЕ ЖИТТЯ

Агітатор і жінки вулиці Кузнечної

Щонеділі до домогосподарок Кузнечної вулиці, в точно призначену годину, приходить агітатор, кандидат партії т. Маренкова. Дружба агітатора з жінками Кузнечної міцніє все більш і більш, стало органічною необхідністю [illegible].

Для тов. Маренкової відвідування Кузнечної не є формальним виконанням партійного доручення. Тому і бесіди, які проводяться нею, пронизані щирістю. В кожному слухачі вона бачить близького собі товариша і [illegible] агітатора в тому, щоб правдивим більшовицьким словом допомогти слухачам розібратися в подіях, що відбуваються на фронтах Вітчизняної війни, [illegible] перемоги над ворогом, [illegible] трудящих [illegible], [illegible] повернення [illegible] [illegible] Маренкова, [illegible] агітатором, [illegible] і другом жінок своєї дільниці.

Ніяке [illegible] життя [illegible] Маренкової про день бесіди. До будинку № 3, в якому відбуваються бесіди з агітатором, вони приходять без запрошення, завжди до призначеної години. З кожною з них є щось [illegible], особисте, яким їй хочеться поділитися з агітатором, почути його пораду, з'ясувати незрозуміле. Після бесіди багато [illegible] виходять з полегшеною душею, з надією.

Багато пізнавання, тривог і горя [illegible] у [illegible] жінок. Їх, наприклад, у № 3 [illegible] в бе[illegible] з [illegible] загарбниками загинула смертю хоробрих любима дочка. Друга дочка і син встать за смерть сестри, нещадно знищуючи ворога на фронті.

Материнська тривога за своїх дітей-фронтовиків не кидає її ні вдень, ні вночі. Але вічна не [illegible] і її [illegible] до проклятих убивць.

«Сама пішла б добивати гадину,— говорить тов. Онищенко,—та ось, говорять, літа не підходять. 56 років мені. Але я і в тилу допомагаю чим можу».

Тов. Онищенко—постійна відвідувачка бесід. І треба бачити, з якою радістю зустрічає вона кожне повідомлення агітатора про перемоги Червоної Армії, про нові поразки ворога. Адже це значить—близький і остаточний розгром гітлерівської Німеччини, повернення додому рідного сина та дочки. І скільки вдячності в її очах, що [illegible] [illegible] вогником, може прочитати агітатор!

У Галини Перепелиці за участь у партизанському [illegible] німці розстріляли батька. Від чоловіка, який пішов на фронт ще в 1941 році, немає ніяких звісток. Жодної бесіди не пропускає Перепелиця. Вона хоче дізнатися від агітатора, як воїни Червоної Армії мстять фашистам за смерть її батька. Десь далеко в грудях у неї [illegible] надія на повернення чоловіка [illegible], була важко поранений, [illegible] і чекає на [illegible]? [illegible] з [illegible] [illegible] розповіді агітатора про радянських людей, що повертаються з німецького полону, визволених Червоною Армією.

Багато допомагає тов. Маренковій в [illegible] бесід те, що вона добре [illegible] слухачів, знає, у кого в сім'ї трапилося горе, у кого радість. І тому до кожної з них у неї є особливий підхід: кого утішить, з ким поділить радість, а кого слід і посварить. Така щирість у взаємних відносинах агітатора і слухачів допомагає їм спільно вирішувати великі справи, залучати трудівниць тилу робити все, що в їхніх силах, що від них залежить, щоб прискорити Червоній Армії швидше розгромити ворога.

Заслужене обурення у жінок Кузнечної вулиці викликає, коли їх говорять, що вони тільки домогосподарки. Адже, крім піклування про сім'ю, про виховання дітей, вони ведуть велику громадську роботу: всі вони входять до складу групи самозахисту, шефствують над двома палатами в одному з госпіталів, багато днів відпрацювали на відбудові мосту та на інших роботах, зв'язаних з відбудовою міста. Так чому ж про них не можна сказати, що вони, як і тисячі інших радянських жінок, які працюють на заводах, в колгоспах, є бійцями трудового фронту, патріотками своєї любимої Батьківщини? На це у них є право.

Сьогодні, як і завжди, упоравшись з хатніми справами, в будинку № 3 зібралося 25 жінок. Тема сьогоднішньої бесіди—«Підсумки Кримської конференції представників трьох великих держав». Агітатор розповідає присутнім про внутрішню і міжнародну обстановку в момент скликання конференції, про те, що дні гітлерівської Німеччини злічені, і щоб прискорити її цілковитий розгром, керівники трьох держав погодили строки і розміри спільних, ще більш потужних ударів по ворогу.

Свою бесіду, присвячену підсумкам і виконанню рішень Кримської конференції, тов. Маренкова закінчує словами товариша Сталіна про те, що цілковита перемога над ворогом тепер уже близька, але що перемога ніколи не приходить сама—вона добувається в тяжких боях і в наполегливій праці. [illegible] ці слова служать приводом і початком найцікавішої частини бесіди. Але тепер уже більше говорять жінки. Агітаторові треба тільки встигати відповідати на питання. Їх цікавить і те, які питання обговорюватимуться на конференції в Сан-Франціско 25 квітня, і чи всі насильно загнані до Німеччини мирні жителі будуть повернені до рідних місць, і ще багато інших питань.

І скільки нових планів виникає у кожної з жінок, якими вони тут же поділяються з агітатором, просять поради, допомоги для їх здійснення. Адже багато дечого треба зробити, щоб цілком залікувати рани, заподіяні місту окупантами, хочеться краще і активніше інших зробити підшефні палати в госпіталі, багато роботи і в групі самозахисту. Та й потім своє, особисте. Треба подумати вже і про майбутню зустріч з рідними й близькими, які в недалекому майбутньому з перемогою повернуться додому: прибрати, навести всюди порядок. Адже нікому не хочеться почути докір, що вона сиділа тут, в тилу, склавши руки.

І ці руки, невтомні жіночі руки, після кожної бесіди з своїм агітатором робляться ще моторніше, ще впертіше і наполегливіше в праці, щоб вкласти ще більшу свою частку у всенародну справу перемоги над ворогом.

А. Міщ.

Перший Білоруський фронт. У Німеччині.
Гвардійські міномети б'ють залпом по [illegible] укріпленням німців.
Фото П. Жмаєвського. (Фотохроніка ТАРС).

XXI сесія Запорізької міської Ради депутатів трудящих

23 березня відбулася чергова XXI сесія Запорізької міської Ради депутатів трудящих. На порядку дня сесії стояло одне питання: про виготовлення товарів широкого вжитку місцевою промисловістю, промкооперацією та заводами.

З доповіддю по цьому питанню виступив заступник голови виконкому міської Ради депутатів С. О. Бородай.

Доповідач відзначив, що хоч з часу визволення м. Запоріжжя від німецьких загарбників проведена значна робота по відбудові місцевої, легкої та промкооперативної промисловості, проте підприємства ці ще малопотужні, низька механізація їх. Предметів широкого вжитку випущено недостатньо, асортимент їх також не задовольняє потреб населення.

Напрямні роботи сесії виступив голова виконкому обласної Ради депутатів трудящих депутат В. М. Пономаренко.

Сесія ухвалила рішення, спрямоване на значне розширення виробничих одиниць в системі легкої, місцевої та промкооперативної промисловості, посилення їх механізації, збільшення випуску предметів широкого вжитку як в кількості, так і в асортименті.

Контора Воробйов і Ко

[illegible] контора не займається [illegible] та [illegible]. [illegible] не [illegible] переслідуванню [illegible]. Про це говорить [illegible] — «Будівельно-монтажний трест 317». Але тут [illegible] справи [illegible] широкого [illegible] [illegible] Остап Бендер [illegible] Гру [illegible].

Скоро [illegible] керуванні [illegible] організації. Ось чому ми [illegible] тільки [illegible] її діяльності [illegible] про [illegible] [illegible] [illegible] її працівників.

А почалося це так. Одного [illegible] у трест [illegible] [illegible], [illegible] начальника і сказав:

— Відвези в нерухатиму вам. Ідіть, [illegible] [illegible], що ваш керівник ніколи не [illegible] скривдити своїх працівників.

[illegible] і [illegible]. А щоб переконатися у правдивості сказаного, вирішили перевірити керівника слова [illegible] у [illegible].

[illegible] трест [illegible] начальнику тресту Білобородовим [illegible] 25 кілограмів хліба.

— Невистачило? Велике лихо, — заявив керівник тресту. — Поставте на видачу хліба [illegible].

Поставили [illegible]. Минуло небагато часу і [illegible] 26 кілограмів хліба. Поставили третього... Але що за [illegible]? У третього [illegible] вивітрилося 84 кілограми хліба.

— Що ж робити з розкрадачами? — спитали у керівника.

— Та що з ними робити. Переведіть на [illegible] роботу. А [illegible] хліб спишіть у збитки.

Перевірка переконала, що керівництво трестом справді вірне своїм словам і не дає скривдити працівників. Ну, а коли так, то можна [illegible] щось більш прибуткове.

Сказано — зроблено. Завмаг Сакало і його помічник Сизори розтратили 11.000 карбованців. — Розтратили? Поклали в кишеню державні гроші? — перепитав керівник тресту. — Більше не давайте їм важливих [illegible]. Підшукайте їм іншу роботу інших.

— Молодець керівник, — захоплювалися шахраї і прилипали. — Не людина, а [illegible]! З ним не загинеш. Тепер спокійно можна [illegible] забиратися у державну кишеню.

І один з керівників тресту [illegible] з [illegible] 30 робітників, поїхав на заготівлю лісоматеріалу. Працюють там [illegible], третій, і от прийшов [illegible] до керівника робітник з [illegible] і [illegible], що вони [illegible] не одержують зарплату.

— Як це так? Зарплату ми регулярно передаємо вам через вашого уповноваженого.

Перевірили і встановили, що уповноважений [illegible] гроші [illegible]. [illegible] цілих два фіктивними документами. Вірніше, у відомостях на зарплату за [illegible] робітника розписався сам.

Ну, і пішло, і поїхало! Начальник Мелітопольського відділення тресту Аніпов з своєю дочкою, комірницею, склали акт на псування у коморі 1720 кредитів. Затем [illegible] у згріті [illegible] свойого [illegible], [illegible] «Списати на збитки», — послідувала вказівка.

— Ну, коли так, то й ми не будемо сидіти склавши руки, сказали працівники трестівського ВРП. — У нас теж руки не короткі.

З такими словами один з них рішуче зайшов до кабінету керівника і заявив, щоб його негайно відкомандирували до м. Осипенко для організації рибного лову. Поїхав, а слідом за ним полетіли поштою для витрат 20.000 карбованців. А потім [illegible] [illegible] до контори, самовдоволено потираючи руки.

— Ну, як з рибою? — спитали у нього.

— З рибою нічого. Багато її в морі. Тільки ми не впіймали. Нещастя сталося. Все рибальське господарство вартістю в 20.000 карбованців [illegible] унесло в море.

Можна було б назвати ще кілька обурливих фактів розкрадання державних коштів. Але й цих досить для прокуратури, щоб зайнятися трестом. Досить сказати, що всі ці шахрайські витівки принесли тресту збитків на суму майже 150.000 карбованців, до того ж всі перелічені нами «діячі» продовжують спокійно чинити свої темні справи. Що ж до відпущених тресту коштів на організацію допоміжного господарства і покращення побуту робітників, то вони залишилися невикористаними. У минулому році [illegible] кошти для робітничого [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

Для повноти ми хотіли б коротенько зупинитися ще на одній стороні діяльності будівельного тресту — на його основній виробничій роботі. В минулому році завдання було виконано на 44 проценти, у січні цього року — на 47, у лютому — на 22, а в березні — ще менше.

— Немає лісоматеріалу, — кажуть керівники тресту.

Неправда. На 4.000 кубометрів лісу об'єкти [illegible] тресту [illegible]. Лісоматеріал не змогли трестівці підвезти до станції і вивантажити у Запоріжжі, хоча в тресті п'ять автомашин.

Був би живий Остап Бендер, не зважаючи на всі свої здібності, обов'язково наймався б учнем у трестівські контори.

Б. ВАСИЛЬЄВ.

Вільгельм Рентген

(До 50-річчя з дня відкриття рентгенівського проміння і до 100-річчя з дня народження Рентгена)

50 років тому вюрцбурзький професор Вільгельм Конрад Рентген на 50-му році свого життя відкрив названі його ім'ям проміння. Його відкриття мало світове значення.

Це було восени 1895 року. Рентген гадав у своїй лабораторії біля екрану, покритого платино-синеродистим барієм, уважно спостерігаючи за тим, як проміння короткої хвилі перетворюється у проміння довгої хвилі. Яка ж була його радість, коли він помітив, що при проходженні струму через катодну трубку екран освітився яскраво-зеленим світлом. Це явище спостерігалося й тоді, коли трубка була покрита футляром, який зовсім не пропускав видимого світлового проміння. Для вченого стало цілком зрозуміло: з трубки виходить невидиме проміння, яке здібне проходити навіть через непрозорий картонний екран.

Через деякий час Рентген зробив у Вюрцбурзькому університеті свою першу доповідь «Про новий рід проміння». Він розповів, які властивості має це проміння. На підставі зроблених досліджень Рентген довів, що знайдені ним проміння проходять крізь різні тіла не в однаковій мірі. Крізь алюмінієву пластинку воно, наприклад, легше проходить, ніж через цинкову, тоді як свинець в особливою силою вбирає це проміння і його можна вживати для захисту від її дії. Тут же вчений висловив думку і з приводу того, яке практичне приміння матиме нове проміння в медицині, техніці тощо.

Відкриття Рентгена притягло до себе увагу вчених усього світу. Уже через два тижні його праця була перекладена на англійську, французьку, італійську і російську мови. Повсюди вона розходилася у великому тиражі.

Співвітчизник Рентгена — Ленард багато років свого життя присвятив вивченню невидимого проміння. Але відкриття їх все ж належить Рентгену, бо, за висловом одного англійського вченого, «Ленард мав це проміння у своїй апаратурі, але Рентген мав його ще у своїй голові».

В даний момент природа рентгенівського проміння з'ясована остаточно. Це таке ж проміння, яке, наприклад, випромінює сонце або будь-які штучні джерела світла. Вони схожі з електромагнітними хвилями, хвилями радіо і відрізняються лише довжиною. Довжина їх не перевищує стомільйонної частини сантиметра. Ось чому наявність їх у природі і було так важко виявити.

В кожним роком практичне застосування рентгенівського проміння в Радянському Союзі стає все ширше. Вчені відкрили, що рентгенівське проміння має здібність руйнувати живі клітини організму. І оскільки злоякісні опухи (рак, саркома) є більш чутливими до рентгенівського проміння, ніж здорові тканини, що їх оточують, то за допомогою їх знищують патологічні тканини, здорові ж клітини при цьому залишаються непошкодженими.

Радянський академік Надсон з своїми співробітниками, шляхом опромінення рентгенівським промінням мікроорганізмів, вивів з їх середовища нові групи мікроорганізмів, які [illegible] підвищують вихід спирту у [illegible] суслі; за допомогою [illegible] знайдених доктором Штерн, тепер виробляють у великій кількості лимонну і глюкозну кислоти, які є незамінними як у військовій промисловості, так і в медицині.

Рентгенологічне вивчення викопного кістного матеріалу довело глибоку стародавність цілого ряду захворювань, як наприклад, туберкульозу, раку, рахіту, сифілісу.

Немає меж практичному приміненню рентгенівського проміння в металургійній промисловості. Відомо, що майже при кожній авіаційній фабриці, заводі є рентгенівські установки і якість всіх важливіших деталей або частин машин перевіряється рентгенівським промінням. Це відіграло велику роль і в розвитку сучасного авіаційного і [illegible]бельного будування. Одним словом, без рентгенівського проміння немислима не тільки сучасна техніка, але і сучасна фізика.

Ніде у світі до наукових відкриттів і їх авторів не ставляться з такою великою увагою і любов'ю, як у нас у Радянському Союзі. І невипадково багато вчених, що провели все життя за кордоном, справжньою батьківщиною своєю все ж вважають нашу Вітчизну. В числі великих діячів науки, культури, мистецтва, ім'я яких так по-звірячому потоптано фашистською Німеччиною, почесне місце займає і Вільгельм Рентген. Доказом тому—численні пам'ятники, споруджені Рентгену на честь великого відкриття у Ленінграді і інших містах Радянського Союзу.

М. Федоров,
завідуючий кафедрою фізики Запорізького педагогічного інституту.

КІНО У ДНІ ШКІЛЬНИХ КАНІКУЛ

У Запорізькому кінотеатрі ім. Леніна в дні весняних канікул — по 31 березня щодня для дітей влаштовується 2 денних сеанси. Учні молодших класів подивляться фільми: «Веселые ребята», «Сибиряки», «Небо Москвы»; старшокласникам покажуть серію картин, створених за чеховськими творами: «Человек в футляре», «Свадьба», «Маска», «Медведь».

До початку сеансів вітчизняки [illegible] ють веселі розваги. Широко показують свою творчість учасники шкільної художньої самодіяльності.

Вчора школярі подивились фільми: «Сибиряки» і «Человек в футляре».

ЗА РУБЕЖЕМ

Воєнні дії в Західній Європі

ЛОНДОН, 25 березня (ТАРС). У повідомленні штабу верховного командування експедиційних сил союзників говориться, що війська союзників, які форсували Рейн на північний схід від Неймегена і на схід від Рурської області, успішно просуваються вперед. Противник, який чинив незначний опір на початку наступу, поновив запекло опиратися. Одні війська союзників [illegible] на своїх плацдармах. У містах Реєс і Дінслакен йдуть бої. Війська союзників очистили від противника шлюзи на каналі Лізе, а також зайняли міста Везель, Шпеллен, Лепен, Верде, Меллен, Оверсбрук і Вальзум. У деяких пунктах частини союзників просунулися на 8 кілометрів на схід від Рейну.

Авіадесантні частини, що висадилися за Рейном до початку наступу піхоти, захопили намічені об'єкти і з'єдналися з наступаючими наземними частинами приблизно у двох місцях. Ці частини були приставлені більш, ніж на 3.100 буксирних літаках і планерах. Десантні частини захопили 6 непошкоджених мостів через ріку Ісссель і взяли багато полонених.

У північно-східному секторі передмостового укріплення союзників біля Ремагена війська союзників перемогли сильний опір противника і відбили кілька контратак у околицях Геннефа. В даний момент передмостове укріплення союзників біля Ремагена досягає 53 кілометрів по фронту і 16 кілометрів вглиб.

Війська союзників поширюють і зміцнюють своє передмостове укріплення на східному березі Рейну між Майнцом і Вормсом. Противник чинить незначний опір. Частини союзних військ збудували міст через Рейн.

У Саарській області, на захід від Рейну, знищено майже всі невеликі вогнища опору противника, що залишилися. Противник продовжує обороняти лише кілька укріплених пунктів лінії Зігфріда. Війська союзників підійшли до Рейну біля [illegible], на північ від Карлсруе. І війська [illegible] невеликий міст у долині Рейну.

23 березня на західному фронті [illegible] союзників захопили 20.963 полонених. За 24 березня авіація союзників вчинила понад 10.000 літако-вильотів і піддала бомбардуванню скупчення ворожих військ і техніку, а також укріплені пункти противника в районі [illegible]. Бомбардуванню були піддані ворожі комунікації, аеродроми і інші об'єкти.

НАЛІТ НА БЕРЛІН

ЛОНДОН, 25 березня (ТАРС). Як повідомляє англійське міністерство інформації, в ніч на 25 березня англійські бомбардувальники «Москіто» знову зробили наліт на Берлін.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ДОСЯГЛИ ОКОЛИЦЬ ФРАНКФУРТА-НА-МАЙНІ

ЛОНДОН, 26 березня (ТАРС). Як повідомляє кореспондент лондонського радіо, частини 3-ої американської армії досягли околиць Франкфурта-на-Майні.

СМЕРТЬ ЛЛОЙД-ДЖОРДЖА

ЛОНДОН, 26 березня (ТАРС). Лондонське радіо повідомило, що помер найстаріший член англійського парламенту Ллойд-Джордж.

Міжнародний огляд

[illegible]

не стримані все більше загострюється. Румунські [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] фашисти і [illegible] перефарбовуються, [illegible] у [illegible] свої партійні значки і квитки, добувають фальшиві документи, щоб [illegible].

Необхідно проте, і в цих умовах нагадати застереження товариша Сталіна, який [illegible]

[illegible]

Проведення без найменшого натиску змови, як це [illegible] у своїй [illegible] фінський прем'єр-міністр Паасківі, вибори принесли до [illegible] [illegible] змін у фінському сеймі. Хоч ще немає остаточних підсумків, все ж попередні дані свідчать про успіх демократичного союзу народу Фінляндії. Демократичний союз — нова організація — на виборах одержав до 50 місць у сеймі.

[illegible]

Г. БЄСПАЛОВ.

Відповідальний редактор О. ШАБАЛІН.

КІНОТЕАТР ім. ЛЕНІНА
З 18 березня та щоденно
демонструється кінокомедія
„СЕРЦЯ ЧОТИРЬОХ"
Початок о 2 годині дня.

Кипілін Віктор Сергійович, що проживає у м. Запоріжжі по [illegible], Люксембург, буд. № 69 порушив справу про розлуку з дружиною Кипіліною Тамарою Дмитрівною, яка проживає там же.
Справа підлягає розгляду в народному суді 1-ої дільниці Сталінського району м. Запоріжжя.

БЕ-00067 м. Запоріжжя, друкарня «Комунар» облпромполіграфії, вул. Леніна, 34. Адреса редакції: ріг вул. Жуковського і Тургенівської, 56. Тел. 2-40, відділ редакції — 3-80.